

*Коба Олена Вікторівна,
кандидат технічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Економічна безпека галузі – це її здатність ефективно та безперервно здійснювати свою діяльність за допомогою комплексу взаємопов'язаних обліково-аналітичних та контрольних процедур, що дозволяють оптимізувати використання ресурсів та забезпечити захист від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз економічних інтересів усіх зацікавлених осіб.

В умовах сьогодення, що характеризуються введенням в Україні воєнного стану, і, відповідно, новими загрозами, як то: падіння економіки, відтік кваліфікованих кадрів та капіталу, зростання транспортних ризиків, втрата логістичних зв'язків, пошкодження техніки, об'єкта будівництва, руйнування об'єктів інфраструктури, зменшення попиту, посилення економічної невизначеності, неможливість ведення бізнесу в регіонах ведення бойових дій та прилеглих до них територіях, виникає потреба в удосконаленні системи економічної безпеки, важливою складовою якого має стати впровадження сучасних технологій для створення раціонального обліково-аналітичного забезпечення.

Система обліково-аналітичного забезпечення включає пов'язані між собою складові: обліково-аналітичну, фінансово-аналітичну, соціально-аналітичну, екологічно-аналітичну, які формують необхідну інформаційну базу для прийняття обґрунтованих і ефективних управлінських рішень. Вона повинна враховувати специфіку діяльності окремого підприємства та бути адаптованою до його інформаційних потреб, що дозволяє знизити загрози економічній безпеці.

В першу чергу, такі особливості має враховувати обліково-аналітична складова, зміст якої визначається обліковою політикою підприємства як сукупністю принципів, методів і процедур, що використовуються ним для складання і подання фінансової звітності [5]. Для діяльності будівельного підприємства специфічними факторами, що впливають на вибір облікової політики, є: велика матеріаломісткість, капіталомісткість виробництва; постійний рух товарно-матеріальних цінностей; довготривалість виробничого циклу, непередбачуваність його завершення; великий обсяг документації з організації виробництва (дозвільні документи, угоди з інвесторами та постачальниками, рахунки, акти виконаних робіт, договори з підрядниками і субпідрядниками); індивідуальний характер готової продукції, її масштабність і складність; нерухомість та територіальна відокремленість об'єктів будівництва, що передбачає переміщення засобів праці та робочої сили; необхідність пооб'єктного обліку витрат; значні непрямі витрати, що підлягають розподілу; виконання робіт бригадами; особливий характер розрахунків замовника і підрядника за виконання робіт; поетапний порядок формування договірної ціни на виконання будівельно-монтажних робіт.

Ефективність облікової політики визначається тим, наскільки чітко її елементи відповідають цілям і специфіці діяльності підприємства, оскільки від цього залежить якість облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. В сучасних умовах якість і надійність облікової інформації до того ж залежить від ступеня застосування інформаційних технологій обробки і зберігання даних, оскільки їх використання дозволяє організувати не тільки віддалений доступ до неї, а й її одержання. Тож, в першу чергу, удосконалення обліково-аналітичного забезпечення

має передбачати збільшення спектру застосування на підприємстві таких технологій.

З введенням воєнного стану Урядом України внесено зміни до окремих нормативно-правових актів з метою стимулювання діяльності і посилення економічної безпеки суб'єктів господарювання, які вплинуть на формування облікової політики будівельних підприємств. Зокрема, це зміни у порядку провадження господарської діяльності - передбачено можливість її здійснення без необхідності отримання документів дозвільного характеру, ліцензій тощо за умови подання декларації, що містить відомості про суб'єкта господарювання та вид діяльності, яку він планує здійснювати [1]. У спеціальному законодавстві будівельної діяльності спрощено дозвільні та реєстраційні процедури у будівництві [2], що дозволить зменшити обсяг документації з організації виробництва. На період дії воєнного стану та протягом трьох місяців з дня його припинення або скасування дозволяється переносити строки виконання окремих видів робіт з оздоблення фасадів та благоустрою території, за виключенням транспортних проїздів та пішохідних комунікацій. Спрощено оподаткування діяльності: розширено спектр суб'єктів малого підприємництва-юридичних осіб, що є платниками єдиного податку 3-ої групи [3], тимчасово припинено сплату екологічного податку, плати за землю, податку на нерухоме майно, диференційовані ставки акцизного збору, рентної плати за видобування газу природного [4]. Такі зміни сприятимуть оптимізації обсягу облікової інформації на підприємстві.

В умовах воєнного стану посилюється роль економічної безпеки будівельної галузі, що вимагає удосконалення її обліково-аналітичного забезпечення, зокрема за рахунок оновлення систем обробки і зберігання даних, забезпечення захисту інформації від несанкціонованого доступу.

Література

1. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 р. № 314 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.10.2022).

2. Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 р. № 722 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.10.2022).

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text> (дата звернення: 20.10.2022).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного: Закон України від 15.03.2022 р. № 2139-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2139-20#Text> (дата звернення: 20.10.2022).